

EPS je proteklih dana na berzi struju mogao da kupi po 36,15 evra za megavat, a vetrenjače prave električnu energiju po ceni 92 evra.

Američka kompanija „Dženeral ilektrik“ zainteresovana je za gradnju vetroparkova u Dolovu i Kovačici. Vrednost investicije procenjuje se na milijardu evra za pogone snage 500 megavata, što bi u Srbiji dovelo do otvaranja oko 500 novih radnih mesta, izjavio je Gaetano Masara, izvršni direktor „Dženeral ilektrika“ za jugoistočnu Evropu.

On je time praktično potvrdio najave premijera Srbije Aleksandra Vučića date tokom nedavne posete Vašingtonu, dodajući da su „svi ti projekti trenutno na čekanju, zbog odobrenja i dozvola, priprema ugovora o nabavci električne energije, donošenja podzakonskih akata i priprema modela ugovora“.

U Srbiji će od 1. avgusta struja poskupeti za 12 odsto. Kilovat-čas će domaćinstva plaćati 8,82 dinara s PDV-om. Otkupna cena struje iz vetra, prema sadašnjim propisima je oko 0,92 evrocenti. Imajući u vidu ovaj odnos cena postavlja se pitanje ko u Srbiji može da plaća preskupe zelene kilovate?

Jedan od privatnih trgovaca strujom u Srbiji kaže da bi bilo koji strani investitor, koji sagradi vetropark u Srbiji, mogao da proda nekom potrošaču na slobodnom tržištu ovu struju, jer je EPS-ova „roba“ neuporedivo jeftinija.

Primeru radi, kaže on, proteklih dana EPS je moglo na berzi da kupi struju po 35,16 evra po megavatu, a struja iz vetra bi se prodavala po 92 evra, skoro tri puta skuplje! EPS ima obavezu da u narednih 12 godina otkupljuju struju iz vetra od investitora, ali tako što sve troškove snose krajnji potrošači, samo zato što se Srbija obavezala da smanji emisiju štetnih gasova u atmosferi do 2020. godine, a pri tom pola škola u Srbiji nema rešen problem mokrog čvora.

Interesantno je da se od ove ideje ne odustaje ni u času kada su Španija i Portugalija po preporuci Svetske banke prekinule ovaj program, jer im je to preveliko opterećenje za budžet, a Rumunija početak primene dobijanja zelene energije još odugovlači. Dotle Poljska 99 odsto svoje energije i dalje dobija iz termoelektrana. Ne može Srbija da se poredi s Nemačkom koja ima 30.000 megavata instalisane snage zelene energije, kaže on.

On se slaže da su investicije u Srbiji dobrodošle, ali se pita zašto bi građani preko EPS-a plaćali ovu skupu struju, ako imaju svoju jeftinu i ako je čak i uvozna struja dva i po puta jeftinija od zelene? Nije mu jasno ni zašto se Đerdap u Briselu ne prepoznaje kao obnovljivi izvor, jer on to jeste, kaže ovaj naš sagovornik.

Upitan da li u Srbiji ima kupaca zelenih kilovata s obzirom na cenu, Miloš Colić, direktor kompanije „Nju enerndži solušn“, kaže da je činjenica da je Srbija prepoznata kao država sigurna za investiranje.

- Što se tiče cene struje iz vetra, njeno subvencionisanje je određeno Zakonom o energetici s jedne strane, a s druge Srbija se u skladu s direktivom Evropske zajednice obavezala na učešće 27 odsto obnovljivih izvora energije u njenoj bruto finalnoj potrošnji energije u 2020. godini. Taj cilj je nemoguće ispuniti bez energije vetra s obzirom na to da su energetske kapaciteti Sunca i biomase i hidroelektrana nedovoljni, kaže on.

Colić objašnjava da valja uzeti u obzir da je tehnologija koja koristi obnovljive izvore energije skuplja od konvencionalne. Cena je 9,2 evrocenta za kilovat čas, ali subvencionise se samo onaj deo razlike između tržišne cene i cene propisane Uredbom o podsticajnim merama. Investitori već godinama, ističe Colić, imaju problem sa zakonskom regulativom i komplikovanim procedurama u Srbiji. Neki su odustali, ali su oni najuporniji sa najboljim projektima i sa najviše novca ostali.

- Do danas su investitori u energiju vetra u Srbiji investirali oko 30 miliona evra kroz razvoj svojih projekata, a još uvek nisu započeli izgradnju. Od toga, više od 90 odsto sredstava otišlo je direktno u srpsku ekonomiju kroz angažovanje domaćih projektantskih kompanija na izradi tehničke dokumentacije, na geotehnička ispitivanja, ističe naš sagovornik.

On veruje da je realno da Srbija narednih nekoliko godina bude puna gradilišta vetroparkova, kao i da do 2020. godine svih 500 megavata bude pušteno u pogon. Ukoliko se to desi kroz srpsku ekonomiju bi mogla da prođe milijarda evra direktnih stranih investicija. Sve ostalo bi bilo obmanjivanje investitora koji su strpljivi već godinama, a ispunjavanje međunarodnih obaveza bilo bi dovedeno u pitanje, kaže Colić.

- Investitori su spremni da grade, ali pod uslovom da ugovor o otkupu struje iz vetra bude takav da im garantuje sigurnost. Drugim rečima, treba da garantuje da će struja koja se proizvede u vetroelektranama biti preuzeta od strane operatora prenosnog sistema i plaćena u skladu sa ugovorom, zaključuje Colić.

Izvor; Politika